

Xalq so'zi

2023-YIL — INSONGA E'TIBOR VA SIFATLI TA'LIM YILI

1991-yil 1-yanvardan chiqa boshlagan

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2023-yil 5-sentabr, № 185 (8528)

Seshanba

Saytimizga o'tish uchun QR-kodini telefoningiz orqali skener qiling.

YANGI O'ZBEKISTON MAKTAB OSTONASIDAN BOSHLANADI

Mamlakatimizdagi barcha umumta'lum maktablarida
"Birinchi qo'ng'iroq" sadolari jaranglab,
2023/2024 o'quv yili boshlandi.

Shukuh

Bolajonlarga maroqli hordiq, qaynoq xotiralar ulashgan yoz fasli o'z o'mini sokinlik va teranlik pallasi — kuzga bo'shatib berdi. Quyosning zarrin shu'lalari endi avvalgidek qizdirmaydi, mayin shabada yuzlarni ohista silab, qalba ajib bir xotirjamlik, yaxshi kayfiyat, baland ruh bag'ishlaydi.

Yigit-qizlar ana shunday ilhombaxsh tuyg'ular, yorug' umidlar bilan ta'lum muassasalari sari oshiqadi. Maktablarda ustozlar mehri, do'stu o'rtoqlar sog'inch, qadron kitoblar, shinam sinfonxolar ularni o'ziga chorlab turibdi.

"Birinchi qo'ng'iroq" jarangi yangi o'quv yili boshlanganidan darak beradi. G'oyat shukuhli, ayni paytda yuksak mas'uliyati damlar... Yangi o'quv yili — hayotning yangi donovi, orzu-maqsadlar ro'yobi sari yana bir qadam tashlash, yangi imkoniyatlar, yangi ufgular degani...

4 sentyabr kuni Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tizimidagi 10 ming 160 ta maktabda ana shunday quvonch va hayajonga to'la yangi o'quv yilining ilk dars soatları bo'lib o'tdi.

Mushohada

YO'L HARAKATI YUKSAK MADANIYATNI TALAB ETADI

Oxirgi yillarda mamlakatimizda yo'l-transport hodisalarining oldini olish borasida ko'plab chora-tadbirlar ko'ilmoqda. Ammo shunga qaramay bu borada ijobji o'zgarishlar ko'p deb bo'lmaydi. Achinarisi, ayrim haydovchilar yo'l harakati qoidalarini buzishda davom etayot.

Bunday sharoitda ba'zi mutaxassis va ekspertlar jazona yanada kuchaytirishni taklit qilayot. Biroq bu bilan asosiy maqsadga erishish mushkul. Demochimizki, barcha yo'l harakati qatnashchilarida yuksak huquqiy madaniyatni shakllantirmasdan turib, yo'l-transport hodisalarining oldini olib bo'lmaydi.

Mavjud vaziyat tahlii ham shunga ishora bermoqda. O'zbekiston IIV Jamoat xavf-sizligi departamenti Yo'l harakati xavfsizligi xizmati ma'lumotlariга ko'ra, joyiy yilning yetti oy davom etayot.

Qonunchilik palatosi fraksiyalarida

ILGARI SURILGAN TASHABBUSLAR DEPUTATLIK KORPUSI E'TIBORIDA

Prezidentimizning mamlakatimiz mustaqilligining o'ttiz ikki yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdag'i nutqida har bir soha vakillarining Vatanga mehr va sadoqat bilan uddalayotgan har kunlik mehnati yuritimgan mustaqilligini yanada mustahkamlashta xizmat qilayotgani, shu ma'noda, Istiqlol bayrami — barchamizning bayramimiz, mustaqil O'zbekiston — barchamizning faxrimiz, iftitorimiz, desak, ayni haqiqat ekani alohida ta'kidlandi. Albatta, bu jarayoning xususani, xalq vakillarining ham mas'uliyatlari hissasi bor.

Shundan kelib chiqib, kecha Oliy Majlis Qonunchilik palatosida bo'lib o'tgan siyosiy partiylar fraksiyalarini yig'ilishlarda dastavallama ushbu dasturlamal nutqda ilgari surilgan tashabbuslarga alohida e'tibor qaratildi. Fuqarolar manfaatlarini ta'minlashga oid qabul qilinayotgan huquqiy hujjalalar ijrosida partiylar va uning deputatlik korpusi oldida turgan ustuvor vazifalar atroficha ko'rib chiqildi. Ayni paytda quiyi palatining navbatdagi majlisini kun tartibiga kiritilgan biki qator qonun loyihiyalari ham qizg'in muhokama etildi.

O'zbekiston —
kelajagi
buyuk
davlat

Dunyo nigohi

"Rossiyskaya gazeta":

O'ZBEKISTON MARKAZIY OSIYO MINTAQASI TARAQQIO'TI VA FAROVONLICINING ASOSIY ISHTIROKCHISI

"Rossiyskaya gazeta" nashrida Rossiya Hukumatи huzuridagi Moliya universitetining Xalqaro iqtisodiy munosabatlari tadqiqoti instituti direktori Viktoriya Perskaya qalamiga mansub "O'zbekiston Markaziy Osayo mintaqasi taraqqiyoti va farovonligining asosiy ishtirokchisi" sarlavhani maqola e'on qilindi.

Unda muallif O'zbekistonning izamonaviy taraqqiyotini insoniy qadriyat g'oyaviy-ma'naviy konsepsiyasidan kelib chiqib tahlili qilgan.

"Respublikaning yangi yo'nalishi barqaror dinamik rivojanishni ta'minlashdash iborat bo'lib, buni demokratik taraqqiyot va tenglik, ijtimoiy adolat hamda hamijihatlik siyosatini amalga oshtirmasdan turib bajrib bo'lmaydi", dedi yozgan ekspert.

Nashrda ochiq va ishonchli muloqot maydoniga aylangan Markaziy Osayo davlatlari rahbarlarining Maslahat uchrashuvlari, mintaqaviy iqtisodiy rivojanish sohasida keishiglan harakatlarni ishlab chiqish mexanzimni samaradorligi qayd etiladi.

Muallif O'zbekistonning Afq'onistoni mintaqaviy savdo-iqtisodiy jayroynlarga jalb qilish borasidagi yondashuvlariga ham e'tibor qaratgan.

"Mintaqaviy hamkorlikning strategik yo'nalishi xavfsizlik sohasidagi sherlik masalalari bo'lib qolmoqda. O'zbekiston bu sohadagi ustuvor yo'nalishlarni ekstremizm va terrorizmning an'anaviy tahdidlari, uyusgan jinoyatchilik va narkotrafik, shuningdek, kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish deb biladi", deviladi maqolada.

Shu nuqtai nazardan, O'zbekiston Prezidenti tomonidan "Markaziy Osayo davlatlari o'tasidagi mintaqaviy hamkorlik" xalqaro konferensiyasida taklit etilgan, jumladan, mintaqada BMT asoslleretro boshqarmasi ofisini ochish, mintaqaviy xavfsizlik masalalarini muhokama qilish uchun Markaziy va Janubiy Osayo mamlakatlari O'shlar kengashini chaqirish, raqamli makonda terrorizmga qarshi kurashish uchun Markaziy Osyoda kiberterorizm bo'yicha Yagona elektron tizimini yaratish kabi chora-tadbirlarga alohida e'tibor qaratilmoqda.

"Boshqacha aytganda, gap mintaqaviy rivojanishning yangi konsepsiyasini shakllantirish va o'ziga xos siyosiy hamda ijtimoiy jihatga ega bo'lgan Markaziy Osyoning yagona geoiqtisodiy makonini yaratish haqidagi bormoqda, — deya ta'kidlangan nashrda. — Shu tariqa O'zbekiston Markaziy Osayo mintaqasini tinchlik, izchil taraqqiyot va mintaqaga aholisi farovonligi yuksalib borayotgan hududga aylantirish tashabbusini bilan chiqdi".

Maqolada, shuningdek, aynan O'zbekiston rahbariyati ijtimoiy iqtisodiy va siyosiy makonni yaratishning yangilangan shakllarining drayveri bo'layotgani ma'lum qilangan. Bu esa respublika oldiga katta majburiyatlar yukladi, yangi talablarini o'yadi. Xususan, bu o'z iqtisodiyotining barqaror va izchil ravnagini ta'minlaydi.

Muallif O'zbekistonning zamonalvagi rivojanishining makroiqtisodiy ko'sratikchilari haqidagi ma'lumotlarga e'tibor qaratgan va tashqi savdo hamda sarmoyaviy hamkorlikning o'sishini qayd etgan.

"Dunyo" AA.
Moskva

Biz va jahon

Elchi Yuy Szyun:

XITOY YAQIN QO'SHNI, DO'ST VA ISHONCHLI HAMKOR SIFATIDA O'ZBEKISTONNING YUTUQLARIDAN MAMNUN

O'zbekiston mustaqilligining 32 yilligi keng nishonlanayotgan shu kunlarda Xitoy Xalq Respublikasining O'zbekistondagi Favqulodda va muxtor elchisi "Dunyo" AA muxbiri savollariiga javob berdi.

Yuy Szyun shu yilning 30 avgust kuni O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevga o'zining ishonch yorilqlarini topshirib, mamlakatimizdagi diplomatik missiyasini rasman boshlagan edi.

— Janob elchi, sizni O'zbekistondagi missiyangiz boshanishi bilan tabriklaymiz va faoliyatindan ulkan muvaffaqiyatlar tilaymiz. Suhbatni yurtimiz haqidagi taassurotarlarning boshalasak. Mamlakatimizning hozirgi taraqqiyoti va salohiyatini qanday baholaysiz?

— So'nggi yillarda Prezident Shavkat Mirziyoyev rahnamoligida yangi O'zbekistonni barpo etish izchil olg'a surilmoqda, siyosat, iqtisodiyot va jamiyatdagi islohotlar yuksak samaralar berayotir. Mamlakatning yaxlit qudrat yangi bosqichga ko'tarildi, u yana da o'chiq va o'ziga ishonchga ega bo'lib, tezda rivojanish davriga kirdi.

O'zbekiston rahbariyati hamsha xalqni hamma narsadan ustun qo'yadi, xalqning ovozi va ehtiyojlariga katta ahamiyat qaratmoqda. Ma'muriyamaradolik bo'lib qolganib, shu qidirishga qarshilashga qarab, darsasi yaxshilanyapti.

Ko'z o'ngimizdagi o'zgarishlar

O'TMISHI MUNGLI, BUGUNI NURAFSHON

Navoiy kon-metallurgiya kombinati (NKM) tarixi muzeysi saqlanayotgan eksponatlar Qizilqum barxanlari o'rniда qariyb yuz million yil ilgari Tetis dengizi mavjilanganidan so'zlaydi. Bu yerda saqlanayotgan dinovazrlarning boldir suyaklari, nahang tishlari, toshbitiklar, ko'hna sivilizatsiya qoldiqlari hududning shoni o'tmishidan dalolat...

Muzeyl ostosanasi hatlab tashbitiga chiqarkansiz, tarix zarvaralaridan yangi bir olamga — buyuk o'tmishidan kuch olib, yangi orzular bilan yuksak marralar sari intilgan nurlar manzilga tushib qolgandek his qilasiz. Bu ajoyib shahar Markaziy Osyoning yirik sanoat markazlaridan biri — Navoiy.

3-sahifaga qarang. ➡

O'TMISHI MUNGLI, BUGUNI NURAFSHON

To'g'ri, bu hududda ulug' meros egalari bol'gan avlodlar butun o'tmish davomida faqat yorug' kunlarda yashamagan. Jumladan, yurtimiz mustamlakaga aylangan zamondorda zulmatlarga qorishib hayot kechirdi. Yovlar qo'lida jisman va ruhan ezildi, boyliklari talandi, huquqlari topildi.

Hatto mana shu Navoiy shahrining buniyod etilishi ham o'tgan asrda rus bosqincharinlar Qizilqum bag'ridagi qazilma boyliklarni o'zlashtirishi bilan bevosita bog'liq. Shu maqsadda hududga sanoat krib keldi. O'tgan asrda insoniyatni halokat yoqasiga kelitib qo'yan yadroviy tahlidlar, qurollanish yugosi sanoatni kengaytrishni taqozo etib, hududda urbanizatsiyani kuchaytirib yubordi. Shu tariga nafaqati Navoiy, balki biyday sahroda Uchquduq, Zarafshon kabi shaharlar, Murenton, Zafarobod va Dauguztau kabi qo'r'onlar paydo bo'ldi.

Sobiq ittifoq davrida ushu manzillar haqida so'z yuritilar ekan, har doim do'stilik, qardoshlik inson matonatinining hayotini ramzi sifatida talqin etildi. Aslida, kommunistik mafkura mana shu "insoniy fazillatlar" ortiga qanchadan-qancha kirdikorlarini, fitna va uydirmalarini, misli ko'rilmagan asoratlarni yashirib keldi...

Shurki, Vatanimiz mustaqillikka erishishi tuyafli tarixga munosabat tubdan o'zgardi. Hayotga, ijtimoiy ahvol va munosabatlarga real bahoberish imkoniyati paydo bo'ldi. Bugun endi kimlارadir bo'yin egib, asl haqiqatnami bo'yab-bejap ko'satish shart emas. Jumladan, Karmana va karmanalliklar tarixda boshdan kechirgan ko'rgilklar — inson qadri tahqirlanishi, millat genofondiga thahidilar, ayirmachilik, shovinism, adolatsizliklar ro'yirost aytilyapti.

Ayniqsa, mamlakatimiz taraqqiyotining yangi davrida ochiqlik, oshkorlik, erkin fikr muhitini surayotgan bugungi kunda, ulug' adibimiz ta'biri bilan aytganda

"Moziya qaytut ishi ko'rish xayrlik" ekanasi hayotda yana bir bor o'z isbotini topmoqda. Zotan, "Yangi hayot uchun, Yangi O'zbekiston uchun!" degan egzu shiorini hayotiy maslagisiga aylantirigan xalqimizning o'tmish vogeliqlari mohiyatini teran anglab, ulardan to'g'ri xulosa chiqarishi ko'zlangan maqsadlarga aniq va dadil qadamlar bilan yetib borishiga zamin bo'ldi.

Uran vasvasasi

Aytaylik, o'tgan asning 50 yillarda dunyo siyosiy sahnasiagi "souq urush" sobiq sho'r tuzumiga qanday bo'lmasi, yirik uran konlari topish va o'zlashtirishdek strategik vazifalarni taqozo etib, shu maqsadda bepoyon Qizilqum bag'ri ham ilma-teshik qilingan, uran qidirligini bugun hech kimga siri emas. Aynan o'shanda "Suv zaxirasini axtargan geologlar Qizilqum shimolida uran topishgan" degan gaplar qanchalik haqiqatiga yaqin, bilmadik. Bilganimiz, ushu kashfiyotga qadar xaritada na Uchquduq shahri, na Navoiy viloyati va tabiysi, na Navoiy metallurgiya kombinati bo'lgan.

Hududimiz urandek qimmatbaho ma'dan qazib olinishi yo'lg'a qo'yilgani xalqning turmush tarzini, moddiy avholini yaxshilagan deb o'yalsiz? Afsuski, unday emas. O'sha vaqtida hududga sanoatning kirib kelishi odamlarning hayotini og'irlashtirsa og'irlashtirgani, yaxshilamagan, — deydi uchquduq mehnat faxriysi, sakson yoshni qoralayotgan Abdulla Kerimboyev. — Chunki qazilma boylikning barchasi nafaqat vohadan, balki O'zbekistondan ham butunlay olib chiqib ketilgan.

Hududda uran qazib olish ishlashining ochiq usulda borishi, shaharga kiraverishdagi uyum-uyum tuproq tepaliklar ona zaminning chandig'igina emas, yuzlab yurdoshlarimiz kasallik tarixining jonsiz guvohi edi.

Darhaqiqat, o'tgan asning 50 yillarda mudragan Qizilqum bag'rida sobiq imperiyada strategik jihatdan olamshumil ahamiyat va ulkan zaxiraga ega kon o'zlashtirib, bor ilmiy salohiyat va mavjud moddiy-teknik imkoniyat biyday qo'lg'a safarbar etildi. Qizilqum ushu qazilma boylikni qazib olish va dastlabki ishlav berishda harchand qulay bo'limasini, u bilan bog'liq infratizimni yaratishda bir qator noqulayliklarga ham ega edi. Boisi, temir yo'l kommunikatsiyasi va yirid suv manbaidan 300 kilometr oqliksida sanoatni yo'lg'a qo'yish g'oyat mushkul vazifa edi. Shuning uchun yangi sanoat qo'rg'oniga Zarafshon daryosi solihidagi Karmana va uning janubidan o'tgan temir yo'ralig'idagi manzil tanlandi.

Ko'z yoshlar va peshona teri bilan tiklangan kent — O'zda jazirama issiq, qishda izg'irin

souq bo'ladigan bu mintaqada shahar buniyod etishning o'zi bo'lmashi, — deydi yo'lsozlik sohasi faxriysi Suyun Qulmonov. — Xalqimizning mehnatsevarligi, matonati, yuksak iroda va saboti bu borada hal qiluvchi ahamiyat kasb etdi. Yurtoshlarimiz issiqni issiq, sovuqni souq demay, turarjoy binolari, maishiy ob'yektlar, talim va shifo maskanlari, yo'lu ko'priklar qurdi. Muxtasar aytganda, yangi kent katta mashaqqatlar va peshona teri bilan buniyod etidi.

Shaharga respublikamiz rahbariyati tashhabusi, qat'iyati, millatparvarligi bilan buyuk bobomiz Alisher Navoiy nomi beridi. Ammo ushu shahar xalqimiz uchun emas, sobiq ittifoqning turli o'lkalaridan kelgan mutaxassislar uchun mo'ljalangandi.

Shaharga suratan ko'rkani ko'rsinsada, undagi hayotni go'zel deb bo'lmashi. Aboli tunu kun ish bilan band, og'ir mehnatiga yarasha rohat ko'masdi. Ayniqsa, sanoat korxonalarida islamaganlarning ko'chiligi yashash uchun eng olyg'ish sharoitlarga ham ega bo'lmagan. Ular umrining assosi qismimi paxta dalalardira o'kazar, ertangi kundan umidsiz, englatgra sochilib yashashga majbur edi. Bunday murakkab sharoitda aholi orasida turli kasalliklarga chalinish, nogironlik orbit boradi.

Eng alalmisi, butun respublikada bo'lgani kabi Navoiy viloyatida ham ushu ijtimoiyu muammolarga kompleks yechim izlanmas, hukumatning turli yig'ilishlarida bu haqda hatto lom-mim deyilmasdi. Aksinchala, televodiyiye va radioda, matbuotda odamlarning shodon hayotini haqida lof urilardi. Mafkura korchalonlari omvayib axborot vositalari, adapiyot sohasi vakillari kuchli bosim o'tkazar, ular real hayotdan yiroq, balandparvoz ruhdagi, uydurma asarlar yaratishga majburanardi.

1985 yilda Fransiyalik taniqli shoir Jan Drejaka va bastakor Mishel Legran Moskvala bo'lib o'tgan yoshlar festivalini arafasida yaratgan qo'shiq mana shulardan

Shu o'rinda tarix soxtalashirilgan, ma'naviy qadriyatlarni ildiziga bolta urilgan sobiq ittifoq davrida butun bir shaharga xalqimizning buyuk farzandi, ulug' shoir va mutafakkir Alisher Navoiy nomini berish nega kerak bo'lgan, degan savol tug'iladi. Shubhaisiz, bunga ham "yuqori" dan humkron mafkura manfaatlari hisobga olinib ruxsat berilganda. Bu, ta'bir joiz bo'lsa, xalqqa tortilayotgan, odamlarni bo'g'ib, iohas qiladigan masaliqllarga to'la taomda bir chidmingma tuz vazifasini o'tardi, odamlarning ko'nglini aynitmaslik uchun unga ta'm berardi, xolos. Ya'ni xalqni aildash, insonlarda xayrioxohil yug'otish, shu asnoda sobiq totalitar tuzum manfaatlari xizmat qildirish, borini berib, ertayu kech ishlashiga ruhlantirish uchun odamlar yuksak ehtirom bilan qaraydig'an ulug' daho siyomasi tanlab olingandi.

Bunday shoir ijodini talqin etish ham kommunistik mafkura moslashirilardi. Uning asarlarida yuksak badiyat, so'z latofati, umuminsoniy g'oyalari chetda

qolib, mehnatni mashaqqat, millatlararo tovtlik, yo'qsil omma dardi kuylangani targ'ib qilindi. Durdona misralardan sinify kurash motivlari izlandi va xalqqa shu asosda taqdim etildi.

— Bunday sharoitda haqiqiy olimlarning Alisher Navoiy yaratgan nafosat olamini xolis va haqqoniy tahlil etishiga, targ'ib qilishiga yo'l qop'ilvami, — deydi navolyshunos olim, filologiya fanlari doktori Tohir Xo'jayev. — Qatagon marshinasi timinisz yurib turgan qo'rquv saltanatida ular doimiy zug'um va tahdid ostida edi. Buyuk shoir ijodiga partiya g'oyalari prizmasidan qarash, asarlarining turli qoliplarga solinishi natijasida ulug' ajodidimz dahositi to'la idrok qilinmadi, u yaratgan go'zalik xalq mulig'ika aylanmadan. Xullas, odamlar Alisher Navoiydan uzoqloqashdi. Chunki ulug' shoirga yaqinlashish uni maqtab, ko'klarga ko'tarish emas, uni idealashtirish yoki

sari tutun" o'chirildi. Shu maqsadda Prezidentimizning 2017-yil 24 iyulda "Navoiyazot" aksiyadorlik jamiyatida investisiya loyiholderini o'z vaqtida amalgashishiga oid qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori qabul qilinib, uchta samarador loyiholderi bilan. Natijada azot kislotosati ishlab chiqarish bo'yicha eski (1965-yil) 1 va 2-navbatlari ekspluatatsiyadan chiqarilib, umumiyligi 216,6 min. AQSH dollariga teng ishlab chiqarish ob'yekti Shveysariyaning "CASALE SA" kompaniyasi bilan hamkorlikda buniyod etildi.

Shuningdek, korxonada bir vaqtning o'zida umumiyligi 1,5 mld. AQSH dollarni bo'lgan 3 ta tuzamoviy kimyo kompleksi ishlab tushirildi. Natijada aksiyadorlik jamiyatining energiya sarfi yuqori bo'lgan (1964-yil) 1 va 2-ammik

biri edi. Undagi "Cheksiz paxtaozlar ortida, oppoq go'sha — shahar namoyon" yoki "Baxt va tinchlik qo'shiqlarini jo'shib kuylar ahli Navoiy" kabi xalq hayotidan mutlaq yiroq, yasama tashbehlariga to'la satrlar qalbimiza tg'ig'dek tegadi. Chunki ushu tasvirlar xayoliy, mazmunan hayovi. Holbuki, o'sha davrida hayot qo'shiqdagidan mutlaq teskarbi bo'lgan. Oppoq paxta xalq boshiga qora kunlarni solardi. Odamlar boshidan muntazam zahar-zaqqum kimyoviy dorilar sepih turiladigan dalalarda ishlardи, chaylalarida majruh va kasalmand bolalar tug'ildi.

Kimyo zavodlari, syement zavodi, issiqlik elektr stansiyasi kabi yirik qurilish ob'yektlarining faoliyati birgina korxona — NMKM barqaroligini ta'minlashga qaratilgan edi. Alamlisi, aholining hayot darajasini yuksaltirish kerak bo'lgan ushu yirik ishlab chiqarish quvvatlarida mahalliy kadrlarga munosabat niyoyatda salbyi edi. Jumladan, Navoiy kon-metallurgiya kombinati rahbariyati to'liq sobiq ittifoq markazidan tayinlanar, ular O'zbekiston rahbariyatiga hisob bermasdi. Korxona o'z xodimlarini tayyorlash uchun xorijadagi oly o'quv yurti bilan shartnomu tuzgandi. Mazkur institut o'qituvchilari O'zbekistonga kelib, talabalarni o'zlarini imtihon qilib saralab olardi. Shu bois Navoiy viloyatining o'zida qurashni sanoato bo'yicha oly o'quv yurti qo'lyishga aylanmadan. Xullas, odamlar Alisher Navoiydan uzoqloqashdi. Chunki ulug' shoirga yaqinlashish uni maqtab, ko'klarga ko'tarish emas, uni idealashtirish yoki

sari tutun" o'chirildi. Shu maqsadda Prezidentimizning 2017-yil 24 iyulda "Navoiyazot" aksiyadorlik jamiyatida investisiya loyiholderini o'z vaqtida amalgashishiga oid qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori qabul qilinib, uchta samarador loyiholderi bilan. Natijada azot kislotosati ishlab chiqarish bo'yicha eski (1965-yil) 1 va 2-navbatlari ekspluatatsiyadan chiqarilib, umumiyligi 216,6 min. AQSH dollariga teng ishlab chiqarish ob'yekti Shveysariyaning "CASALE SA" kompaniyasi bilan hamkorlikda buniyod etildi.

Shuningdek, korxonada bir vaqtning o'zida umumiyligi 1,5 mld. AQSH dollarni bo'lgan 3 ta tuzamoviy kimyo kompleksi ishlab tushirildi. Natijada aksiyadorlik jamiyatining energiya sarfi yuqori bo'lgan (1964-yil) 1 va 2-ammik

zaqum hudud osmonini turfa rang pardab bilan qoplab olardi. Ona tabiatga, hayonot va nabotot olamiga yetkazilayotgan zarar yaqin-yaqinlaracha ham ochiqlanmadidi.

"Atmosfera havosini eng kuchli ifloslantiruvch manba, ya'ni "Navoiy azot" to'liq quvut bilan ishlashen vaqtida havoni ifloslantirigan 50 turjadi moddaraning uchdan ikki qisimi uning hissasiga to'g'ri keladi. Korxona 2008 yilda atmosferaga 7369,18 ming tonna zaharli moddaralarini chiqargan. Korxonadan atmosferaga chiqarilgan zaharli gaz va aerosollar atrofdagi joylarga cho'kib, bu yerda yashayotgan kishilari sog'lig'iga, hududning o'simligi va hayotin qurayishiga salbiy ta'sir ko'rsatib kelmoqda... Shahar atrofidagi Tinchlik qo'rg'oni va Do'rm'on qishlog'i aholisiga orasida bu kasallikka (onkologik) chalnish ancha yuqori", deb yoziladi 2008 yilgi ilmiy tadqiqotlarda.

2020 yilda yarim asr davomida xalqning bu muammoga yechim topilib, atmosferani bulg'ab kelgan "qo'ng'ir-

Alisher Navoiy hazratlarining ulkan adabiy merosiga chinakam ehtirom va qiziqish tuy'ularidan hali yiroq edi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning 2016 yilgi tashrifida Alisher Navoiy nomi bilan ataluvchi viloyatda mutafakkir bobomiz asarlarini o'rganish hamda tarib'gi qilish maqsadida har yili xalqaro konferensiya o'tkazish to'g'risidagi taklifi esa buyuk shoir ijodi va faoliyatiga ko'rsatilgan nafaqat ulug' ehtirom, balki uning simyosida umuminsoniy qadrifatlar, ulkan ma'naviy merosiga yuzlanish bo'ldi.

Ta'kidish joizki, Alisher Navoiy o'zing betakror asarlar bilan naqafta turkiy tilni umumxalq tili darajasiga ko'tardi, balki uning ijodi boshqa xalqlar tiliga ham o'z ta'sirini o'tkazmay qolmadi. Chunonchi, ulug' shoir hayotligidagi qo'rnig'ining asarlarini Movarounnahr chegaralardan oshib, Eron, Ozarbayjon, Sharqiy Turkiston, Misr, Turkiya va boshqa mamlakatlariga yetib xalqlar tiliga ham o'z ta'sirini o'tkazgan.

Shu bois Prezidentimizning 2022-yil 29 iyuldagagi "Turkiy davlatlar bilan turizm sohasidagi hamkorlikni jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorini Navoiy shahrida turkiy xalqlar adiblari ishtirokida "Mumtoz she'riyat" xalqaro festivali o'tkazish belgilanganiga barcha turkiy xalqlar tomonidan yuksak mammuniyat bilan qabul qilindi. Shu asosda Navoiy shahrida ushu xalqaro festivali ko'tarilishi ruhda o'tkazildi.

— Yurtimiz navoyishunoslit tadoqotlari markaziga aylanib bormoqda, — deydi akademik Naim Karimov. — Bugun Alisher Navoiy merosiga munosabat tubdan o'zgardi. Ularga, avvalo, yuksak badiiyat qurayishini qo'shib berilishi. Natijada aksiyadorlik jamiyatining energiya sarfi yuqori bo'lgan (1964-yil) 1 va 2-ammik

— Yurtimiz navoyishunoslit tadoqotlari markaziga aylanib bormoqda, — deydi akademik Naim Karimov. — Bugun Alisher Navoiy merosiga munosabat tubdan o'zgardi. Ularga, avvalo, yuksak badiiyat qurayishini qo'shib berilishi. Natijada aksiyadorlik jamiyatining energiya sarfi yuqori bo'lgan (1964-yil) 1 va 2-ammik

— Yurtimiz navoyishunoslit tadoqotlari markaziga aylanib bormoqda, — deydi akademik Naim Karimov. — Bugun Alisher Navoiy merosiga munosabat tubdan o'zgardi. Ularga, avvalo, yuksak badiiyat qurayishini qo'shib berilishi. Natijada aksiyadorlik jamiyatining energiya sarfi yuqori bo'lgan (1964-yil) 1 va 2-ammik

— Davlatimiz rahbari ushu loyiholderi buniyod etilishi jarayonlarda uch bor korxonada bo'lib, polivinilxlorid ishlab chiqarish quvватини yiliga 100 ming tonnadan 220 ming tonnaga yetkazish, elektrotexnika, mebelsozlik, qurilish materialari sanoati, maishiy kimyo va boshqa sohalarda talab yuqori bo'lgan 210 minl. dollarliga teng ushu loyiha korxonada polivinilxlorid ishlab chiqarish quvватини yiliga 100 ming tonnadan 220 ming tonnaga yetkazish, elektrotexnika, mebelsozlik, qurilish materialari sanoati, maishiy kimyo va boshqa sohalarda talab yuqori bo'lgan 210 minl. dollarliga teng ushu loyiha korxonada polivinilxlorid ishlab chiqarish quvватини yiliga 100 ming tonnadan 220 ming tonnaga yetkazish, elektrotexnika, mebelsozlik, qurilish materialari sanoati, maishiy kimyo va boshqa sohalarda talab yuqori bo'lgan 210 minl. dollar

YANGI O'ZBEKISTON MAKTAB OSTONASIDAN BOSHLANADI

Joriy o'quv yiliда 700 ming nafardan oshiq bolajonlar umumta'lum maktablarining 1-sinfiga qabul qilindi. Ularga 12 turdag'i o'quv qurollari, maktab surmaksi, darsliklar majmuasidan iborat Prezident sovg'alarini topshirildi.

Umumta'lum maktablarida tahlis olayotgan 6,5 milliondan ortiq o'quchilar ishtirotida tashkil etilgan "Birinchi qo'ng'iroq" tadbirlarida soha mas'ullari, mahalliy hokimliklari hamda keng jamoatchilik valiklari, mahalla faollari, o'quchilar va ularning ota-onalari qatnashdi.

Tadbirlarda faol o'quchilar davlatimiz madhiyasi sadolari ostida yurtimiz bayrog'i na

to'xtalib, ta'lim tizimini isloh qilishda yangi davr boshlanganini ta'kidladi.

Maskanimizda 1 ming 330 nafar o'quchiva ta'lim olmoqda, —deydi maktab direktorining ma'naviy-ma'rifiy ishlari bo'yicha o'rinosari Charos Yusupova. — Yangi o'quv yiliда 140 nafar o'g'il-qiz birinchisiga qabul qilindi. Ularning ko'zidagi uchqun har birimizning yuragimizga chog' solmoqda.

O'quv dargohida Mustaqillik darslari ham o'ziga xos ruhda o'tkazildi. Ushbu darslardan ko'zlangan mag'sad o'quchilar tafakkurini milliy va umuminsoni qadriyatlar asosida shakllantirish, o'zi yashab turgan masandagi tarixiy obidalarni bilish va ularni bir-biridan farqlash, ulardag'i Vatanga muhabbat va sadoqat, insonparvarlik tuyg'ularini mustahkamlashdan iborat.

Prezidentimiz "O'zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining o'ttiz ikki yillik bayramiga tayyorgarlik ko'rish va uni o'tkazish to'g'risida"gi qaroriga muvofiq. — Yangi hayot uchun, Yangi O'zbekiston uchun! degan bosh g'oya asosida tashkil etilgan sababorda 1991 yil 31 avgust kuni Mustaqillik el'on qilinishi bilan xalqimiz o'z Vatani, taqdiri va kelajagini o'zi egalik qilish huquqini qo'lg'a kirtigani e'tirof etildi.

O'tgan tarixan qisqa vaqt davomida elimizning fidokorona mehnati va qat'iyati bilan milliy o'zligimiz, qadimiylar tariximiz, boy madaniyati, ezzu qadriyat va an'analarimiz qayta tiklangani, davlat va jamiyat hayotining tub asoslarini o'zgarib, mamlakatim dunyo hamjamiyatida o'zining munosib o'miga ega bo'lgani qayd etildi.

Mustaqillik darslarda yosh avlod e'tibor yangi O'zbekistoni barpo etish, uchinchisi Reponsans pojedovorini taratishga qaratilgan islohotlar mohiyatiga qaratildi.

Yangi o'quv yili boshlanadigan qutlug' kunda Urganch shahradi yana bir zamona navt ta'lum muassasasi — Jaloliddin Manguberdi nomidagi harbiy-akademik lisey ilk o'quchilarini o'zb'riga oldi.

Hammamizga ma'lum, keyingi yillarda mamlakatimiz Qurolli Kuchlari uchun malakali kadrler tayyorlashni yanada takomillashtirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Shu maqsadda joriy yilning 12 iyun sanasida Prezidentimizning "Jaloliddin Manguberdi nomidagi harbiy-akademik lisey faoliyatini tashkil etish chorabdarlari to'g'risida"gi qarori qabul qilindi. Ushbu qaroriga muvofiq yoshlarni ota Vatanga muhabbat va sadoqat, harbiy-vatanparvarlik, milliy va umuminsoni qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash, ularning intellektual salohiyati va jismoniyyatiga tayyorgarligini yanada rivojlantirishga maqsadida Urganch shahrida zamonaliv loyiha asosida harbiy-akademik lisey barpo etildi.

Eng so'nggi rusumdag'i axborot texnologiyalari va o'quv laboratoriya uskulnari bilan jizholzangan ta'lim maskanida yoshlarning puxta bilim olib, harbiy soha sir-asrorlarini egallashishiga uchun barcha sharoit yaratilgan, — deydi lisey direktori Ixtiyor Saidov. — Yana bir muhim jihat, Urganch davlat universiteti va Chirchiq oly tanqo'mondonlik-muhandislik bilim yurti ushbu liseyaga ilmiy-metodik yordam ko'sratish maqsadida biriktirildi. Yaqinda shaffof va adolatli o'tgan tanlov natijalariga ko'ra minglab talabgorlar orasidan eng tajribi, yetarli malaka va toifaga ega o'qituvchilar hamda 15 nafar eng iqtidorli o'quchchi saralab olindi.

Shuni ham ta'kidlasi o'tish lozimki, ushbu liseyning rahbar va pedagog xodimlari, harbiy xizmatchilari mehnatga haq to'lash bo'yicha, o'quchilar esa oly o'quv yurtlari kirishda Temurbeklar maktabi uchun belgilangan imtiyozlarga ega boladi.

Bu dargonga Jaloliddin Manguberdi bobomizning nomi berilishi bejiz emas, albatta. Chunki mamlakatimiz va millatimiz faxri bo'lgan jasur sarkardan hayoti, tariximizdagi o'chmas jasorati yosh avlodlarimiz, Vatani himoyachilari uchun o'ziga xos iibrat namunasini bo'lib, ularni mardlik va matonatga chorlab turadi.

Mal'umki, maktabni tamomlagan o'quchilarning bir qismi o'zi xohlagan yo'nalish bo'yicha oly o'quv yurtiga kirib, o'qishni keyingi bosqichda davom ettiradi. Qolganlari esa ishlashi, biror-bi kasb-hunar bilan shug'ullanishi — hayot talabi.

Shu ma'noda, ta'lim sifatini oshirish, yangi maktablar qurish, tizimiga yangi pedagogik texnologiyalari joriy etish, o'qituvchilar bilim va malakasini muntazam oshirib borish, ularni rag'batlanishini kengaytirish galidagi muhim vazifalardir.

Poytaxtimizdagi 294-ixtisoslashtirilgan davlat umumta'lum maktabida ham "Birinchi qo'ng'iroq" tadbiri ko'tarinkin ruhda bo'lib otdi.

Tadbirda so'z o'rganlar sohadagi o'zgarishlarini e'tirof etish bilan birga, davlatimiz rahbari tonomidan qo'yilayotgan vazifalar haqida

Dil so'zi

Vatanimiz mustaqilligining 32 yilligi mamlakatimiz bo'ylab ko'tarinkin ruhda nishonlandi. Joylarda turli tadbirlar uyushqoqlik bilan tashkil etildi. Yangi binolar, sanoat o'b'yektlari ochildi. Turli tanlov va musobaqalar o'tkazilib, g'oliblar taqdirlandi.

"Eng ulug', eng aziz" tanlovi — istiqloq bayramiga bag'ishlangan tadbirlardan bira. Ushbu tanlov joriy yilda Prezidentimizning 2023 yil 27 iyulida "O'zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining o'ttiz ikki yillik bayramiga tayyorgarlik ko'rish va uni o'tkazish to'g'risida"gi qaroriga muvofiq "Yangi hayot uchun, Yangi O'zbekiston uchun!" g'oyasi asosida o'tkazildi. Eng ulug', eng aziz bayramimiz arafasida g'oliblar tantanali taqdirlandi.

Ushbu tanlov sovrindorlaridan ayrimlarining dil so'zlarini yozib oldik.

HAQ SO'Z QUVONCHI

Shoyim BO'TAYEV, yozuvchi va jurnalist:

— Tanloving respublika bosqichiga ta'lominasiga bo'yicha yuzlab ijodiy ishlari qabul qilingani uning nufuzini ko'sratib turibdi. G'oliblar qatorida e'tirof etilishi yoyqimli, albatta. Mukofotning davomli shodiyonasi — bu, avvalo, mehnat, ijodiy izlanishlar bardavomligi. O'uy qurib, yo bog' yaratib, yo farzand

tarbiyalab, halol yo'l orqali intilgan inson, albatta, maqsadiga erishadi. Keyin, eng muhim, Haq so'z quvonchi. Bu quvonch jamiyatga yuksak manfaat yetkazishi bilan ahamiyat kasb etishini hayotning o'zi isbotlagan.

Fursatdan foydalanim, ushbu mukofota taqdim qilingan ishlarni chop etilgan gazetalar ijodiy jamoalariga, meni qo'llab-quvvatlagan ijodkor do'starimiga

hamda bu e'tirofdan mammun bo'lgan o'quchchi-kitobxonlarimga minnatdorlik bildiram.

Nazira MAMBETSHARIPOVA,
"O'zbekiston 24" telekanali
muharri:

— Yurtimizda ijod erkinligini ta'minlash, qalam ahlini har tonomlama qo'llab-quvvatlashga alohida e'tibor qaratilmoqda. Eng ulug', eng aziz bayramimiz mun-

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar tariz qilinmaydi va muallifiga qaytarilmaydi.

Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilat javobiga.

Gazeta tahririyat kompyuter markazida terildi hamda operator A. Ismailov tonomidan salihalandi.

Gazetaning poligrafik ijodida sifatlari chop etilishi "Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi masul. Bosmaxona teleponi: 71-233-11-07.

MANZILIMIZ:
100066,

Toshkent shahri,
Islam Karimov ko'chasi, 55-uy.
Navbatti muharrir N. Ostonov.
Musahih Sh. Mashrabboyev.

"Xalq so'zi"

yozib oldi.

Xalq so'zi
Narodnoe slovo

MUASSISLAR:
O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlis
Qonunchilik palatasini Kengashi
O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlis
Senati Kengashi

Bosh muharrir O'tkir RAHMAT

2020-yil 25-martda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Buyurtma G 941.33 058 nusxada bosildi. Hajmi — 2 taboq. Ofset usulidabosilgan. Qog'oz bichimi A-2.
Bahozi kelishilgan narxda.

Gazetamiz haqidagi ma'lumatlarni yuklab olish uchun QR-kodini telefoningiz orqali skener qiling.
TELEFONLAR:
Devonxona 71-259-74-51; ko'bitiyat 71-259-74-53;
e'lonlar 71-259-74-55.

"Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxoni. Korxona manzili:
Buyuk Turon ko'chasi, 41. O'ZA yakuni — 21.50 Topshirildi — 04.05 1 2 3 4 5 6

SENATORLAR MUSTAQILLIK DARSLARIDA QATNASHDI

Mamlakatimiz ta'lim muassasalarida "Yangi hayot uchun, Yangi O'zbekiston uchun" shiori ostida yangi o'quv yili boshlanganidan darak beruvchi birinchi qo'ng'iroq chalindi.

Mazkur jarayonda parlament a'zolari, jumladan, senatorlar ham faol qatnashdi.

Xususan, Toshkent shahrin Mirzo Ulug'bek tumanidagi 241-maktabda o'tkazilgan tadbirda o'qituvchilar, o'quchilar, ota-onalar, shuningdek, Oliy Majlis Senating Fan, ta'lim va sog'iqliqi saqlash masalalar qo'mitasi raisi Odiljon Inimov ishlashdan kechirdi.

Istiqlol yillarda erishilgan yutuqlar, yoshlarimiz tonomidan qo'lg'a kiritilgan katta g'alabalar hamda milliy tariximizning yorqin lavhalari haqida o'quchilarga so'zlab berildi.

Senat a'zosi Guliston Annaqilicheva Nukus shahrida joylashgan O'zbekiston Ba'diy akademiyasi tasarrufidagi Qoraqalpog'iston Respublikasi ixtisoslashtirilgan san'at maktab-internatda bo'lib, o'quchilar yoshlar bilan uchrashdi. Maktabdagagi shart-sharoitlar, yangi o'quv yiliqiga qilinagan tayyorgarliklarni ishlashdi.

Shundan so'ng Mustaqillik darslari bo'lib o'tdi. Unda maktab o'quchilariga O'zbekistonning mustaqillarga taraqqiyot yo'li, mamlakatimizda uni yana da taraqqiy etishish bo'yicha amalga oshirilayotgan keng ko'lamlari islohotlarning mazmun-mohiyati va ahamiyati haqida so'zlab berildi.

Shu bilan birga, tashabbuskor, maqsadli, kuch u yaratilgan imkoniyatlardan samarali foydalanish zarur. Ishonchimiz komilki, o'quchiyoshlarimiz tajribalari ustozlardan bilimni chiqish uchun qo'shashtirib, o'z yutuglari bilan Vatan sharafini, albatta, ulug'laydi.

Shundan so'ng Mustaqillik darslari bo'lib o'tdi. Unda maktab o'quchilariga O'zbekistonning mustaqillarga taraqqiyot yo'li, mamlakatimizda uni yana da taraqqiy etishish bo'yicha amalga oshirilayotgan keng ko'lamlari islohotlarning mazmun-mohiyati va ahamiyati haqida so'zlab berildi.

Senatorlar mustaqillik yillari da tug'ilib voyaga yetgan yoshlar bilan suhbatlashar ekan, ularning ota Vatanga bo'lgan mehri va bilmiga chanqoligiga, komillikka intilib, el-yurtga sadoqat va fidokorona xizmat qilish maqsadi jo'sh urayotganiga yuksak baho berdi.

Shu bilan birga, senatorlar mustaqillik imkoniyatlari tu-fayli yuz ochgan olamshumul o'zgarishlar, buningda qo'shashtirib, o'quchilar bilan tafakkur etildi.

Maktab qurilishiga tadbirkor tonomidan 23 mld. so'm homiylik mablag'i yo'naltirilib, 990 o'rni (bir smenada), besh qavatlari bino yangidan tiklandi. Zamona navt kompyuter va o'quv-laboratoriya uskulnari bilan jizholzangan tadbirkor tashkiloti. Shuningdek, o'quchilarning qasb-hunar o'rganishiga bo'lgan qiziqishlarini qanoantirishda barcha imkoniyatlarga ega ustaxonalor, 300 o'rnga mo'ljallangan maktab oxshoxsani, tadbirlar zali va boshqa bir qator qo'shima o'quv xonalari o'quchilariga zamon tarabla asosida ta'lim oshishda ishlashda qo'shashtirilgan.

Mustaqillik darslari yoshlarning savol-javoblar bilan qiziqarli o'tdi.

Mustaqillik darslari davlati o'quchilariga o'qishga qirishda ham qo'shashtirilgan tadbirkor tashkiloti. Xorazm viloyatining Qiziltepa tumanida 4-maktabda bo'lib, o'quchilar bilan tafakkur etildi.

Mustaqillik darslari yoshlarning savol-javoblar bilan qiziqarli o'tdi.

Mustaqillik darslari davlati o'quchilariga o'qishga qirishda ham qo'shashtirilgan tadbirkor tashkiloti. Xorazm viloyatining Qiziltepa tumanida 4-maktabda bo'lib, o'quchilar bilan tafakkur etildi.

Mustaqillik darslari yoshlarning savol-javoblar bilan qiziqarli o'tdi.

Mustaqillik darslari yoshlarning savol-javoblar bilan qiziqarli o'tdi.